

Η ΣΙΔΕΡΗ ΜΑΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2014 - ΙΛΛΥΡΙΑΣ 6-10, 113 63 ΑΘΗΝΑ - ΤΗΛ.: 210 88.31.766, ΦΥΛΛΟ 75°

Ημερίδα της ΠΣΕ για την εξόρυξη υδρογονανθράκων στην Ήπειρο

Πλούσιος προβληματισμός, γύρω από τις επιπτώσεις της σχεδιαζόμενης εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στην Ήπειρο, αναπτύχθηκε στην πρώτη Ημερίδα που διοργάνωσε σε πανελλαδικό επίπεδο έγκαιρα και με διαδικασίες τεκμηρίωσης σε βάθος ενός τόσο σπουδαίου θέματος, την Τρίτη 2 Δεκεμβρίου 2014, η Πανεπιχειρησιακή Συνομοσπονδία Ελλάδας (ΠΣΕ) με τίτλο:

«Εξόρυξη υδρογονανθράκων στην Ήπειρο: Υπάρχει συγκριτικό πλεονέκτημα; Προϋποθέσεις και δεσμεύσεις».

Πρόκειται όντως για κορυφαίο ζήτημα που αγγίζει όχι μόνο τους Ηπειρώτες αλλά και όλους τους Έλληνες. Με την πρωτοβουλία αυτή, το ΔΣ της ΠΣΕ, επιδιώκει να ενημερώσει τους συμπατριώτες μας για τις διάφορες πτυχές της σύμβασης για την εξόρυξη υδρογονανθράκων στην Ήπειρο, παραθέτοντας τις απόψεις κορυφαίων επιστημόνων για τις επιπτώσεις (θετικές ή αρνητικές) σε κοινωνικό, οικονομικό, περιβαλλοντικό και πολιτιστικό επίπεδο, ενώ την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους εκπρόσωποι της πολιτείας, κομμάτων, των Ο.Τ.Α. Ηπείρου, περισσότερα από σαράντα σωματεια μέλη της ΠΣΕ, νέοι φοιτητές και πλήθος κόσμου.

Εκφράζοντας τις αγωνίες των Ηπειρωτών, για τις επιπτώσεις από την εκμετάλλευση του ορυκτού πλούτου στην Ελλάδα και ειδικότερα από την εξόρυξη υδρογονανθράκων στην Ήπειρο, ο πρόεδρος του ΔΣ της ΠΣΕ Γιώργος Οικονόμου, κάλεσε τους ειδικούς επιστήμονες και πολιτικούς- που είχαν προσκληθεί στην εκδήλωση- να δώσουν τεκμηριωμένες απαντήσεις σε 11 ουσιαστικά ερωτήματα, τονίζοντας ότι για την ΠΣΕ η εκμετάλλευση του ορυκτού πλούτου της ιδιαίτερης πατρίδας μας, μιας από τις φτωχότερες περιφέρειες της Ε.Ε. αποτελεί πρώτη προτεραιότητα, στα πλαίσια όμως της ισόρροπης ανάπτυξης και με προϋποθέσεις και δεσμεύσεις που θα καθιστούν την αξιοποίηση του επωφελή για την ικανοποίηση των αναγκών της χώρας και του λαού μας.

Οι εργασίες της ημερίδας της ΠΣΕ, που συντόνισε ο Α' Αντιπρόεδρος του ΔΣ της ΠΣΕ Σωτήρης Κολιούσης, συνεχίστηκαν με:

- Γραπτή παρέμβαση του υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ) κ. Γιάννη Μανιάτη. Ο υπουργός, αφού χαιρέτησε την πρωτοβουλία της ΠΣΕ στη συνέχεια πρόβαλε τα θετικά της σύμβασης που υπέγραψε η κυβέρνηση.

- Χαιρετισμό του αντιπεριφερειάρχη Ηπείρου κ. Περικλή Βασιλάκη, ο οποίος- μεταξύ άλλων- τόνισε την ανάγκη να δοθεί έμφαση στις «περιβαλλοντικές μελέτες».

Ακολούθησαν οι βασικές εισηγήσεις κορυφαίων επιστημόνων, οι οποίοι, ανταποκρινόμενοι στην πρόσκληση του ΔΣ της ΠΣΕ, κατέθεσαν στην ημερίδα τις απόψεις και προτάσεις τους για τη σχεδιαζόμενη εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων στην Ήπειρο. Συγκεκριμένα οι κ.κ. Ηλίας Κονοφάγος (χημικός μηχανικός, Επισκέπτης καθηγητής Πολυτεχνείου Βιέννης), Νίκος Μαρκάτος (πρώην πρότανης του Εθνικού Μετσόβειου Πολυτεχνείου), Δημήτρης Καλιαμπάκος (Μεταλλειολόγος, καθηγητής Μεταλλευτικής Ε.Μ.Π.), Παπαδόπουλος Γεράσιμος (μηχανικός μηχανολόγος), σε συμφωνία μεταξύ τους, είτε με ελαφρές αποκλίσεις,

είτε και αντιπαραθέσεις, τόνισαν:

Η χώρα διαθέτει πράγματι και ορυκτό πλούτο ικανό να συντελέσει μελλοντικά στην ευημερία της χώρας και ότι πρέπει να αξιοποιηθεί στο έπακρο τις δυνατότητες εκμετάλλευσης, αλλά υπό προϋποθέσεις. – Η εκμετάλλευση να μην έχει χαρακτηριστικά εξάρτησης και να μην κατατείνει στην μεγιστοποίηση της κερδοφορίας ελάχιστων επενδυτών και επικυρίαρχων διεθνώς εταιρειών ή χωρών. Να σέβεται αντίθετα την ισόρροπη ανάπτυξη με άλλους τομείς, καθώς και την αρμονική συνύπαρξη με το περιβάλλον και τις πολιτισμικές αξίες. Να διασφαλίζεται το μέγιστο κοινωνικό όφελος και να υπάρχει έλεγχος αξιοπίστος των μελετών, επιστροφή αντισταθμιστικών ωφελειών στην τοπική κοινωνία, ενώ ζητήσαν την εγρήγορση της ΠΣΕ και της κοινωνίας στη διεκδίκηση και επιβολή των καλύτερων δυνατών μορφών αξιοποίησης του Εθνικού πλούτου της Ηπείρου και της χώρας.

Παρεμβάσεις έκαναν επίσης και εκπρόσωποι συλλόγων και φορέων της Ηπείρου, οι οποίοι εξέφρασαν δημόσια προβληματισμούς και ανησυχίες για το συγκεκριμένο θέμα, εστιάζοντας κυρίως στις κοινωνικές, περιβαλλοντικές και οικονομικές πτυχές αλλά και την συνολικότερη ανάπτυξη της Ηπείρου, επιμένοντας στην επισήμανση μύριων κινδύνων που ελλοχεύουν. Αποτελεί δέσμευση της ΠΣΕ, αφού μελετήσει τα πρακτικά της Ημερίδας, να δώσει συνέχεια στο σοβαρό αυτό θέμα, που καίει όλους τους συμπατριώτες μας, ώστε με βάση τα συμπεράσματα η Συνομοσπονδία να διαμορφώσει τις τελικές προτάσεις της και να καθορίσει τις επόμενες ενέργειές της, επιδιώκοντας εξίσου επιτυχημένες εκδηλώσεις που θα διερευνούν αλλά και θα συντείνουν στις λύσεις του προβλήματος.

Στην εισηγητική του ομιλία ο πρόεδρος του ΔΣ της ΠΣΕ τόνισε:

«Εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου της Πανεπιχειρησιακής Συνομοσπονδίας Ελλάδος με ιδιαίτερη χαρά σας καλωσορίζω στη σημερινή εξαιρετικά ενδιαφέρουσα εκδήλωση που την υπαγόρευσε στο διοικητικό μας συμβούλιο το διαρκές και αδιάπτωτο ενδιαφέρον μας για το μέλλον της ιδιαίτερης πατρίδας μας.

Μια εκδήλωση που αφορά ένα ζήτημα το οποίο οφείλουμε να αντιμετωπίσουμε ιδιαίτερα σοβαρά, ειδικά στα πλαίσια της εντεινόμενης και παρατεταμένης οικονομικής κρίσης για τον τόπο μας.

Εξ αυτού του λόγου επιλέξαμε ως ομιλητές τους κορυφαίους για το θέμα Επιστήμονες τους οποίους και θέλω δημόσια να ευχαριστήσω για την ανταπόκρισή τους.

Τι επιδιώκουμε εμείς οι απόδημοι Ηπειρώτες με τη σημερινή μας συνάντηση; Προφανώς επιδιώκουμε την ενημέρωση και την διαφύτιση διαφόρων πτυχών της σύμβασης. Η αγωνία μας επικεντρώνεται στο να εντοπιστούν τυχόν επιπτώσεις σε κοινωνικό-οικονομικό- περιβαλλοντικό και πολιτιστικό επίπεδο.

Και εύλογα μπορεί να ρωτήσει κάποιος έχετε κύριοι του Δ.Σ. της Πανεπιχειρησιακής το δικαίωμα να εξετάσετε συμβάσεις που επικυρώθηκαν από τη Βουλή των Ελλήνων και να ασκήσετε ενδεχόμενη κριτική;

Η απάντηση είναι απλή: Η κριτική και όταν λέω κριτική εννοώ τη χρήσιμη, την εποικοδομητική, αποτελεί συνταγματική επιταγή. Πέραν όμως αυτού η Βουλή επί της ουσίας δεν είχε καμία συμμετοχή, ούτε δυνατότητα τροποποίησης της σύμβασης, διότι η σύμβαση που αφορά την ιδιαίτερη πατρίδα μας υπογράφτηκε στις 14 Μαΐου 2014, ενώ η συζήτηση και επικύρωση έγινε στα μέσα του Σεπτεμβρίου. Άλλωστε, όταν Υπουργοί έχουν ισχυρισθεί δημόσια ότι δεν διάβασαν τα μνημόνια, δεν διάβασαν νόμους που αφορούν τις τύχες μας, αλλά και τις τύχες των επερχόμενων γενεών, τότε μια κοινωνική οργάνωση όπως η δική μας, δεν έχει

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 3

ΦΩΤΟ - ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Οι μαθητές του Δημοτικού Σχολείου της Σίδερης με τον δάσκαλό τους Νίκο Στάρα μετά από θεατρική παράσταση κατά τον εορτασμό της εθνικής επετείου της 25ης Μαρτίου με τους συντελεστές της παράστασης καθιστούς στην πρώτη σειρά που είναι οι ακόλουθοι από τα αριστερά: 1) Χρήστος (Κίτσος) Τάσος, 2) Κώστας Χορμοφίτης (Χόρμος), 3) Γεώργιος (Γιώρης) Ταφέκης, 4) Νικόλας Λάγγαρης, 5) Καλλιθέα Πάντου, 6) Κώστας (Κώσης) Τσέτσος, 7) Σταύρος Τσάτσος, 8) Φίλιππος (Φίλιος) Παπασταύρος. Με τον μικρότερο τότε Πίπη Πάντο στα γόνατα της αδελφής του, πρωταγωνίστριας της παράστασης εκείνης, που είχε αφήσει εποχή.

Μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Σίδερης στη δεκαετία του '30 με τον δάσκαλό τους Νίκο Στάρα ποζάρουν μπροστά στον φωτογραφικό φακό. Διακρίνονται στην πρώτη σειρά καθιστοί οι: 1) Λάζος Κώσης, 2) Λιάκος Πασχόπουλος (Τσηφώτος), 3) Θεόφιλος Ταφέκης, 4) Αχιλλέας Κάργιαννης, 5) Κωσταντής Κολιούσης, 6) Νικόλας Παπασταύρος, 7) Σταύρος Λάγγαρης, 8) Θωμάς Τάσος, 9) Θωμάς Λάγγαρης και 10) Αηδόνης Παπασταύρος.

ΕΝΙΣΧΥΣΤΕ ΤΗΝ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ EUROBANK
0026-0062-19-0102348262
IBAN - GR7502600620000190102348262

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

ΝΕΤΣΗ-ΣΙΚΑΛΙΑ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ
ΛΑΓΚΑΡΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΤΑΣΣΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
ΜΑΚΡΗ ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ
ΤΣΙΓΚΟΥ ΧΡΥΣΟΥΛΑ
ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ ΜΗΝΑΣ
ΣΤΡΑΒΕΛΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ
ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ
ΧΟΡΜΟΒΙΤΗ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ
ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΗ
ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΑ

ΤΣΙΟΥΛΗ-ΚΙΟΥΒΡΕΚΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑ
ΠΑΝΤΟΥ ΕΛΕΝΗ
ΠΑΝΤΟΣ ΚΩΣΤΑΣ
ΠΑΝΤΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΩΤΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ
ΤΣΑΤΣΑΣ ΔΟΝΑΤΟΣ
ΤΣΑΤΣΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΜΑΚΡΗ ΓΕΩΡΓΙΑ
ΤΣΑΤΣΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ
ΒΟΥΤΣΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
ΤΣΑΤΣΑ ΦΡΟΣΩ
ΦΙΛΙΟΣ ΝΩΝΤΑΣ

ΣΥΝΟΛΟ 590 ευρώ και 200 δολ.

Σας ενημερώνουμε ότι την εφημερίδα μας μπορείτε πλέον να τη διαβάζετε και σε ηλεκτρονική μορφή στη διεύθυνση: www.siderigr.com. Επίσης έχετε τη δυνατότητα να στέλνετε e-mail στη διεύθυνση info@siderigr.com

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ- ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΓΧΩΡΙΑΝΩΝ ΜΑΣ

ΘΑΝΑΤΟΙ

Ο **Νίκος Ξηρός**, σύζυγος της Ελένης, κόρης των αξέχαστων Γιάννη και Βγένως Κολιούσης κι ένας από τους εξαιρετους γαμπρούς της Σίδερης, άφησε την τελευταία του πνοή στην Αθήνα, όπου και ενταφιάστηκε.

Ο εκλιπών, Ικαριώτης την καταγωγή, διακρίνονταν για τη φρονιμάδα, εργατικότητα κι αγάπη του για το χωριό μας, γι' αυτό κι εκτιμούνταν ιδιαίτερα απ' όλους τους Σιδερίτες.

Ας είναι ανάλαφρο το χύμα που τον σκέπασε κι η μνήμη του αιώνια.

Έκλεισε για πάντα τα μάτια του μέσα στο σπίτι του, στην Παύκη Αττικής, στα 88 του χρόνια ο **Παναγιώτης Παπασταύρος**. Η κηδεία του έγινε στον Αϊ-Γιάννη της Σίδερης και ενταφιάστηκε στο νεκροταφείο του χωριού από την κόρη του Ευρυδική και την παρουσία όλων των χωριανών και φίλων του. Τον νεκρό αποχαιρέτησε από μέρους όλων και ιδιαίτερα των παιδιών της γενιάς του ο φίλος του Τάκης Στραβέλης. Τα λόγια που του είπε θα τα διαβάσετε σε άλλη στήλη της εφημερίδας μας.

Ολοκλήρωσε τον κύκλο της ζωής της στα 95 της χρόνια στην Αθήνα η **Σοφία Ντρίκου - Φωτιάδη** κάτω από τις φροντίδες των παιδιών της Λούλας και Γιάννη. Η κηδεία της έγινε στη Σίδηρη στην εκκλησία του Αϊ-Γιάννη και ενταφιάστηκε στο «Κουλούρι» με την παρουσία όλων των χωριανών.

Αποχαιρέτωντας την ο Τάκης Στραβέλης, ο Δάσκαλος, της είπε, ανάμεσα στα άλλα, και τούτα τα λόγια:

«... Την περίοδο αυτή της ζωής σου τη δημιουργική, ξεχώρισες για την εργατικότητα, τη νοικοκυροσύνη και τη συμμετοχή σου στην κοινωνική ζωή του χωριού μας, στις γιορτές και στα πανηγύρια, στις Πασχαλιές και στις εκδηλώσεις με τα γλέντια μας δεν έλειπε απ' αυτές κι η δική σου πίτα ή το μπριάμι, ώσπου σας εγκατέλειψαν οι δυνάμεις κι αναγκασθήκατε να σταματήσετε την ποιμενική ζωή, πουλώντας το κοπάδι.

Το υπόλοιπο της ζωής σας προτιμήσατε να το ζήσετε εκεί στο σπίτι σας στη «Ράχη» και μετατρέψατε τον γύρω χώρο σε περιβόλι και δεν ακολουθήσατε τα παιδιά σας στην Αθήνα, όπου θα περνούσατε πιο άνετα, για να κρατήσετε έτσι ως τα βαθιά σας γεράματα ζωντανή κι ορθή τη «Ράχη» της Σίδερης μέχρι τον Φλεβάρη του 2012 που έφυγε ο Τάσος, αφήνοντας την τελευταία του πνοή μέσα στον οντά σας κι εσύ αναγκάσθηκα να πας κοντά στα παιδιά σας, όπου πέρασε

ήσυχα το τελευταίο κομμάτι της ζωής σου με τις φροντίδες και την περιποίηση τους. Εμείς θα σε θυμόμαστε πάντα σαν άξια και δυνατή Σιδερίτισσα».

Άφησε την τελευταία του πνοή, μετά από πολυετή καθήλωσή του στο πόνο του κρεβάτι, μέσα στο σπίτι του στα Γιάννενα, ο **Διαμαντής Πανατζής**, σύζυγος της Ιφιγένειας (Νένας) Τσέτσου, κόρη του αλυσμόνητου Κώστη και της Ελένης Τσέτσου κι ένας από τους αξιόλογους γαμπρούς της Σίδερης. Η κηδεία του έγινε στο νεκροταφείο του Αγίου Νικολάου Κοπάνων στα Γιάννενα. Ο εκλιπών υπήρξε αξιόλογος δικηγόρος των Ιωαννίνων και σπουδαίος άνθρωπος, γι' αυτό κι εκτιμούνταν περίσσια απ' τους γύρω του.

Προς τους οικείους όλων των νεκρών μας, που αναφέρονται εδώ, εκφράζουμε τα θερμά και ειλικρινή μας συλλυπητήρια.

ΜΙΑ ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Στο προηγούμενο φύλλο της «ΣΙΔΕΡΗΣ ΜΑΣ» στη στήλη των γάμων, αναγράφηκε από λάθος του συντάκτη της στήλης, ότι τελέστηκε στο Σικάγο της Αμερικής ο γάμος του Νίκου, γιου του αείμνηστου παπα-Μιχάλη Χατζή...

Το σωστό είναι:

Στο Σικάγο της Αμερικής τελέστηκε ο γάμος του Θέμη Χατζή, γιου του Νίκου κι εγγονού του αείμνηστου παπα-Μιχάλη και της πρεσβυτέρας Ευανθίας.

Ζητάμε συγγνώμη και επανορθώνουμε.

ΝΕΑ ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Η Νικολέτα Ράππη, κόρη του Κώστα και της Φωτούλας, κατοίκων Αγρινίου, κι εγγονή του Νίκου και της Σταυρούλας Βαξοβάνου, έλαβε πρόσφατα το πτυχίο Παιδαγωγικής, Φιλοσοφίας και Ψυχολογίας από το Παιδαγωγικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Της εκφράζουμε τα συγχαρητήριά μας και της ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.

ΕΠΙΤΥΧΙΑ

Στην Ιατρική Σχολή Αθηνών πέρασε ο Αθανάσιος Μακρής του Φώτη, εγγονός του δικού μας αξέχαστου Θανάση Μακρή και της Γιαννούλας Μακρή.

Του ευχόμαστε καλή επιτυχία στις σπουδές του!

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Αποχαιρέτωντας τον νεκρό Παναγιώτη Παπασταύρο, ο φίλος του Τάκης Στραβέλης, του είπε τα πιο κάτω λόγια:

Αλυσμόνητε Παναγιώτη μας, φορτωμένος από θλίψη και πόνο, που γέννησε μέσα μου, όπως και σ' όλους τους Σιδερίτες, η είδηση του θανάτου σου, στέκομαι τούτη την άχαρη ώρα μπροστά στο σεπτό σκήνωμά σου για να σου απευθύνω από μέρους όλων των χωριανών και ιδιαίτερα των παιδιών της γενιάς μας, που ζήσαμε σαν παιδιά, μεγαλώσαμε κι ανδρωθήκαμε στα σοκάκια, τα πλάγια και στους λογής-λογής όμορφους Σιδερίτικους τόπους, τον τελευταίο μας χαιρετισμό.

Γεννημένος πριν από 88 χρόνια στο όμορφο χωριό μας, στη Σίδηρη, που τόσο πολύ λάτρεψες από μικρό παιδί, πορεύθηκες στη ζωή σαν το τρίτο και μικρότερο παιδί της οικογένειας του Τάκη και της Γάκενας του Παπασταύρου, με τον πατέρα ταξιδεμένο στη μακρινή Αργεντινή και έχοντας στη θέση του τη γιαγιά Φιλιτισούλενα, τη μάνα του Νούση, όπως πέρασε στην ιστορία της Σίδερης, που ήταν μια από τις σπάνιες Μορφές Σιδερίτισσας γερόντισσας εκείνη την εποχή.

Στο Δημοτικό μας Σχολείο ξεχώρισες ανάμεσα μας για τη μεγάλη σου έφεση στα γράμματα και με το τελειώμά του ρίχθηκες στον αγώνα της ζωής, ξενοδοουλεύοντας σ' εστιατόρια των Φιλιανών με πρώτο σου αφεντικό τον Μιλτιάδη Τσούλη, ο οποίος φημιζόταν για τη σκληράδα του απέναντι στα παιδιά που έπαιρνε στη δούλεψή του.

Η κατοχή σε βρήκε 17χρονο παιδί ως Επονή με το ντουφέκι στο χέρι και τη χειροβομβίδα στο ζωνάρι να αγωνίζεσαι δίπλα στα μεγαλύτερα αδέρφια σου, τον Φίλιο και τον αείμνηστο Κωσταντή για λευτεριά, δικαιοσύνη κι έναν κόσμο καλύτερο. Το ανήσυχο πνεύμα και το δυνατό σου μυαλό στη συνέχεια μετά την απελευθέρωση σε οδήγησαν στο Γυμνάσιο Παραμυθιάς, στο οποίο παρακινημένοι από εμένα οδηγηθήκαμε κι εμείς, τα λίγο μικρότερα παιδιά της Σίδερης, ένα απ' τα οποία ήμουν κι εγώ. Εκεί αντιπαλεύοντας με πολλές δυσκολίες και στερήσεις, κατάφερες, χάρη και στο Μητροπολιτικό Οικοτροφείο, δημιουργήμα του φημισμένου Δεσπότη Δωρόθεου Νάσκαρη απ' τα Λέλοβα, να το τελειώσεις με άριστα, αφήνοντας όνομα για τις επιδόσεις σου μεταξύ των συμμαθητών σου, των καθηγητών και της μικρής Παραμυθιώτικης κοινωνίας.

Με το πολύτιμο αυτό χαρτί, το απολυτήριο του Γυμνασίου στο χέρι, μήπως απ' τους πρώτους στην Ανωτάτη Οικονομική Σχολή (ΑΣΟΕΕ), την οποία κατόρθωσες να τελειώσεις εργαζόμενος σκληρά παράλληλα με τις σπουδές σου, στο 301 στρατιωτικό εργοστάσιο αυτοκινήτων, θέση που κέρδισες χάρη στον χαρακτήρα σου ως απλός στρατιώτης.

Έτσι, λογιστής πια, δουλεύοντας σε διάφορες εταιρείες των Αθηνών πορεύθηκες για μερικά χρόνια χωρίς να μείνεις ικανοποιημένος, πράγμα που σ' έκαμε ν' αποφασίσεις να ξενιτευτείς στη μακρινή Αργεντινή, κοντά στον πατέρα σου, απ' όπου σε σύντομο χρόνο, σπρωγμένος και πάλι απ' το δυνατό του χαρακτήρα σου και τα ανήσυχο πνεύμα σου γυρίζεις για να σταδιοδρομήσεις εδώ στην Αθήνα, στην Ελλάδα, κοντά σ' αδέρφια σου και τη Σιδερίτικη κοινωνία της Αθήνας.

Στην πορεία σου στη ζωή η μοίρα σ' αντάμωσε με μια εξαιρετη κοπέλα απ' τον τόπο μας, την Ελένη, κόρη του Προκόπη και της Σίγης του Σκευή, με την οποία δημιουργήσατε την οικογένειά σας απ' το μοναδικό σας παιδί, την Ευρυδική σας. Μαζί περπατήσατε δημιουργικά κι αγαπημένα για κάμποσα χρόνια κι αποκτήσατε δυο δικά σας στήπια. Κι όμως πάλι η μοίρα αλλιώς τα θέλησε και τα όρισε κι έτσι συναινετικά χωρίσατε τους δρόμους σας για να βρεθείς έκτοτε μόνος σου στην Πεύκη Αττικής, όπου έζησε μοναχικά, αλλά όμορφα κι αξιοπρεπτα, όπως ταίριαζε και στον ιδιότυπο χαρακτήρα σου, ως τα χθες, διατηρώντας αμείωτες τις πατρικές σου σχέσεις και το ενδιαφέρον για την Ευρυδική σας, την οποία φρόντισες και αποκαταστήσατε, όπως έπρεπε και της ταίριαζε.

Το κομμάτι αυτό της ζωής σου Παναγιώτη, δεν το άφησες να περάσει και να φύγει στα χαμένα, αλλά αφοσιώθηκες με πολύ μεράκι και πάθος στη συγγραφή βιβλίων, πράγμα το οποίο σου έδωσε τιμητική θέση στα ελληνικά γράμματα κι έγινε ένα από τα διαλεκτικά μέλη της Ένωσης Ελλήνων Συγγραφέων και με το συγγραφικό πνευματικό σου έργο ανέβηκες αρκετά ψηλά, ανεβάζοντας έτσι μαζί σου και τη Σίδηρή μας, την οποία λάτρευες, κι έκαμες εμάς τους Σιδερίτες περήφανους για εμένα και αναγνώστες των πολλών σου βιβλίων, τα οποία μας χάρισες.

Αυτή την περίοδο εγκαταστάθηκε κι εγώ οικογενειακώς στην Αθήνα κι είχα την τύχη οι φιλικές παιδικές μας σχέσεις απ' τα εφηβικά και γυμνασιακά μας χρόνια να ενισχυθούν και με τις συχνές μας συναντήσεις να τις κάνουμε πιο φιλικές και ανθρώπινες, γιατί δεν σου κρύβω, πως στη ζωή μου κατά τα εφηβικά χρόνια, που είναι το πιο όμορφο κομμάτι της και καθορίζει τα θεμέλια του χαρακτήρα μας, σε είχα ως πρότυπο. Γι' αυτό και δεν θα σε ξεχάσω ποτέ. Θα σε θυμάμαι πάντα όσο ζω και δεν θα πάψω να εργάζομαι αγωνιστικά για τη Σίδηρη και για έναν κόσμο δίκαιο και σωστό, όπως τον είχαμε οραματιστεί στη Σίδηρη και στην Παραμυθιά, εκείνα τα ανεπανάληπτα χρόνια.

Και κάτι ακόμη Παναγιώτη.

Η επιλογή κι επιθυμία σου να έλθεις απ' τους δικούς σου μέσα στο καταχείμνο και να ενταφιασθείς στο «Κουλούρι» της Σίδερης, στην αγκαλιά της άνας σου, σε τιμάει ιδιαίτερα και σ' ανεβάζει πολύ ψηλά στη Σιδερίτικη συνείδησή μας. Ας είναι ανάλαφρο το χύμα που σε λίγο θα σε σκεπάσει και η μνήμη σου αιώνια. Ωρα καλή Παναγιώτη!

Η ΣΙΔΕΡΗ ΜΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ
ΤΩΝ ΣΙΔΕΡΙΤΩΝ

ΙΛΛΥΡΙΑΣ 6-10, 113 63 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210 88.31.766
info@siderigr.com

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ 6 ΕΥΡΩ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ 50ΜΔ - 30\$

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Το Διοικητικό Συμβούλιο
της Αδελφότητας

ΥΠΕΥΘΥΝΗ
ΑΘΑΝΑΣΙΑ
ΤΣΙΟΥΛΗ-ΚΙΟΥΒΡΕΚΗ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ
ΤΑΚΗΣ ΣΤΡΑΒΕΛΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ "Πέτρα"
Οικονόμου 32, 106 83 Αθήνα
Τηλ.: 210 82.33.830
ekdoseispetra@hotmail.com

Graph Tech Κωνσταντίνος Κολιούσης

Ανδριτσάινης 17, 11142 Λαμπρινή
Τηλ.: 210-2582619, 6942 268668
Σχεδιασμός - Εκτύπωση Εντύπων
Επεξεργασία video - 3d animation
Σχεδιασμός ιστοσελίδων - φωτογραφία - Δίκτυα
websites: www.graphtech.gr
e-mail: info@graphtech.gr

ΓΕΩΡΓΙΑ ΑΘ. ΜΑΚΡΗ

Χειρουργός
Οδοντίατρος

Χρ. Σμύρνης 117-119
183 45 Μοσχάτο

Τηλ.: 210 4836204
Κιν.: 6945 461476

ΟΠΤΙΚΑ ΦΑΚΟΙ ΕΠΑΦΗΣ ΦΥΣΤΙΚΗ

Κατάστημα 1ο
Φανερωμένης 5
Τηλ.: 210 6540255
Κατάστημα 2ο
Μεσογείων 232
4η Στάση Χολαργού
Τηλ.: 210 6515651

ΥΠΕΡΤΑΣΙΟΛΟΓΙΚΟ
ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΚΟ
ΙΑΤΡΕΙΟ
ΦΩΤΗΣ ΑΘ. ΜΑΚΡΗΣ
ΙΑΤΡΟΣ ΝΕΦΡΟΛΟΓΟΣ
ΔΕΧΕΤΑΙ ΜΕ ΡΑΝΤΕΒΟΥ
ΔΕΥΤ., ΤΡΙΤΗ, ΠΕΜΠΤΗ
ΑΠΟΓ.: 6.30 - 9.00
ΧΡΥΣ. ΣΜΥΡΝΗΣ 117-119
183 45 ΜΟΣΧΑΤΟ
ΤΗΛ.: 210 4821031
ΚΙΝ.: 6946 284878

ΝΙΚΟΣ Λ. ΚΩΤΣΗΣ
ΜΑΡΜΑΡΑ-ΓΡΑΝΙΤΕΣ
ΜΝΗΜΕΙΑ - ΤΖΑΚΙΑ
ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΑ - ΠΕΤΡΕΣ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ
2ο χλμ. Ν. Σελεύκεια
Σαγιάδα
Τηλ.: 26650 28724
Κιν.: 6932 928259

ΕΘΝΙΚΗ

Η ΠΡΩΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΤΣΑΤΣΑ
Ασφαλιστικός Πράκτωρ

ΑΕΕΓΑ "Η ΕΘΝΙΚΗ" - ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

ΔΕΡΒΕΝΑΚΙΩΝ 77, ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
ΤΗΛ.: 210 6019020, ΤΗΛ. FAX: 210 6007649, ΚΙΝ.: 6977 212982

Οι κλιματικές αλλαγές δεν είναι μύθος. Είναι μια πραγματικότητα που θα γίνει αισθητή πολύ σύντομα, γιατί θα επηρεάσει την πιθανότητα επιβίωσή μας. Ειδικότερα θα επηρεάσει την παραγωγή τροφίμων όπως την ξέρουμε σήμερα. Ένας από τους κρισιμότερους παράγοντες είναι οι υδάτινοι πόροι. Η γεωργία απορροφά το 80% των υδάτινων πόρων και όση ανακύκλωση των αποβλήτων κι αν κάνουμε δεν θα επαρκήσει για να καλύψει το έλλειμμα. Η λύση είναι η υιοθέτηση νέων καλλιεργειών που να είναι λιγότερο απαιτητικές σε νερό και προσαρμοσμένες στις γενικότερες κλιματικές αλλαγές (θερμοκρασία, έντονη ξηρασία κ.λπ.) αλλά που οι αποδόσεις τους θα είναι αρκετά προσοδοφόρες για τον παραγωγό.

Τέτοια φυτά που ανταποκρίνονται στις παραπάνω απαιτήσεις είναι αρκετά, όπως το ιπποφαές, το γκότσι-μπέρι, το μύριλο κ.ά. Εδώ θα αναφερθούμε ειδικότερα στο ιπποφαές.

Αν και στη σύγχρονη Ελλάδα το ιπποφαές χρησιμοποιείται την τελευταία πενταετία, στην αρχαιότητα η χρήση του ήταν πολύ διαδεδομένη. Σχετικές αναφορές υπάρχουν στα κείμενα του Θεόφραστου, αλλά κυρίως του Διοσκουρίδη, του πατέρα της φαρμακολογίας. Το όνομά του το οφείλει στα στρατεύματα του Μεγάλου Αλεξάνδρου, που παρατήρησαν ότι τα άρρωστα και τραυματισμένα άλογα που έτρωγαν τα φύλλα και τους καρπούς του φυτού ανάρρωναν γρηγορότερα, αποκτούσαν

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΙΠΠΟΦΑΕΣ

περισσότερη δύναμη και το τρίχωμά τους γινόταν πιο λαμπερό.

Το ονόμασαν ιπποφαές, που στα νέα ελληνικά σημαίνει φωτεινό, λαμπερό άλογο (ίππος=άλογο, φάος=φως, λάμψη). Πρόκειται για ένα από τα αρχαιότερα φυτά της Γης. Η παρουσία του χρονολογείται πολύ πριν από την εποχή των παγετώνων. Καλλιεργείται σε πολλές χώρες της Ασίας και της Ευρώπης, όπως Κίνα, Μογγολία, Ινδία, Ρωσία. Στη Ρωσία χρησιμοποιείται εδώ και πολλά χρόνια ως συστατικό διατροφής των αστροναυτών. Στην Κίνα αποτελεί σημαντικό κομμάτι της φαρμακευτικής. Στη Μογγολία χρησιμοποιείται εδώ και αιώνες ως άριστο τονωτικό. Ο θρύλος λέει ότι ο Τζένγκις Χαν και ο στρατός του έπιναν χυμό από ιπποφαές, προκειμένου να αυξήσουν την αντοχή τους και να επιταχύνουν τη θεραπεία των πληγών τους.

Το ιπποφαές είναι ιδιαίτερα ανθεκτικό στις αντίξοες καιρικές συνθήκες και μπορεί να ανεχθεί θερμοκρασίες από -40ο έως +40ο C. Μπορεί να φυτευτεί ακόμη και σε άγονα χαλικώδη εδάφη αρκεί να μην είναι ξηρά και να μην κατακλύζονται από λιμνάζοντα νερά. Σε αργιλοπηλώδη εδάφη δεν θα χρειαστεί καθόλου λίπανση. Είναι φυτό δίοικο, δηλαδή υπάρχουν αρσενικά και θηλυκά φυτά. Ένα

αρσενικό φυτό για 10 θηλυκά. Είναι θάμνος ακανθώδης ύψους 1 έως 6 μέτρα.

Το πυκνό ριζικό σύστημα και η αντοχή του σε άγονες και δύσκολες συνθήκες (κρύο – αλάτι - φτωχά εδάφη) είναι οι λόγοι που ο θάμνος αυτός φυτεύεται στο εξωτερικό σε καμένες εκτάσεις για να εμποδίσει τη διάβρωση του εδάφους και παράλληλα να αποφέρει και κάποιο εισόδημα στους ντόπιους πληθυσμούς.

Το ιπποφαές συμπεριλαμβάνεται στην κατηγορία των υπερτροφών (super foods). Σύμφωνα με Ρώσους και Κινέζους επιστήμονες, οι περισσότερες από τις οποίες έχουν ισχυρή αντιοξειδωτική δράση. Οι ουσίες αυτές υπάρχουν περισσότερο στους πορτοκαλοκίτρινους σαρκώδεις καρπούς του φυτού με διάμετρο 6-9 mm και υπόξινη γεύση. Ο καρπός έχει υψηλή περιεκτικότητα σε βιταμίνη C, 1550 mg ανά 100 gr, περίπου 15 φορές περισσότερο από το πορτοκάλι (45 mg ανά 100 gr), που κατατάσσει το ιπποφαές στις πιο πλούσιες πηγές από τα φυτά σε βιταμίνη C. Ο καρπός ωστόσο είναι πλούσιος σε καροτενοειδή, βιταμίνη E, αμινοξέα μέταλλα, β-σιτοστερόλη και πολυφαινόλικα οξέα. Περιέχει ω-3, ω-6 και το σπάνιο ω-7.

Εμποδίζει τον σχηματισμό αθηρωματικής πλάκας να αυξήσει τη HDL χοληστερόλη και μειώνει τον κίνδυνο για καρδιακή προσβολή και εγκεφαλικό επεισόδιο. Στα φύλλα το φυτό περιέχονται μεγάλες ποσότητες ασβεστίου, μαγνησίου, καλίου, β-καροτίνης, φλαβονοειδή, λυκοπένιο και βιταμίνη E που είναι αντιοξειδωτικά και μπορούν να μειώσουν τη χοληστερόλη. Ακόμη το λυκοπένιο έχει αποδειχθεί ότι μειώνει τις πιθανότητες εμφάνισης καρκίνου του προστάτη, του εντέρου και του στομάχου. Επίσης τα φύλλα περιέχουν πρωτεΐνη σε ποσοστό 24%.

Ο καρπός του ιπποφαούς μπορεί να χρησιμοποιηθεί νωπός ή αποξηραμένος σε πίτες, μαρμελάδες, λουσίνι και λικέρ. Ο χυμός έχει δυνατότητα εφαρμογής σε τρόφιμα και ποτά, ιδίως σε παιδικές τροφές. Τα έλαια του ιπποφαούς χρησιμοποιούνται ως πηγή συστατικών σε διάφορα καλλυντικά και συμπληρώματα διατροφής. Επίσης φαρμακευτικά για την αντιμετώπιση του ερεθισμού του δέρματος, δερματίτιδων, εκζέματων κ.λπ.

Στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια καλλιεργούνται 3.000-3.500 στρέμματα ιπποφαές. Η απόδοση σε καρπούς είναι 800-1000 kg/στρέμμα και 100-150 kg φύλλα/στρέμμα.

Πρόκειται για μια νέα καλλιέργεια υποσχόμενη ένα καλό εισόδημα με σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης.

Γιώργος Τάσος

ΤΟΥ ΧΙΟΝΙΟΥ *

«Είχε ένα στρώμα μικρό, ένα σάισμα παραγεμισμένο άχυρα και φλέστρα, που μπήκαν οι Γερμανοί και το 'καμαν προσάναμμα. Το πήραν από καταγή, το κρέμασαν απ' το τσιγκέλι στη γρεντά και του 'βαλαν φωτιά να κάψουν το σπίτι. Λαμπάδιασαν τα άχυρα, τα φλέστρα, το άφησαν κι αυτοί, φύγανε• είχε κλείσει και την πόρτα. Το σπίτι όμως δεν κήκε! Έκαψε όσο έκαψε το στρώμα, αλλά τα υλικά παραμέσα ήτανε νοτισμένα, κι έσβησε η φωτιά από μοναχιά της. Είχαμαν πάει την άλλη μέρα να δούμε – μαύρο το σπίτι, οι τοίχοι, η σκεπή, ζωκόπαγε ο τόπος γάνα κι αμπούρα... Το σάισμα πίσσα! Όπως είχε καεί από κάτω, είχε ανοίξει και είχε αδειάσει, μια τσόκα τα φλέστρα, κουφόκαιγαν ακόμα, κι όπως κρέμονταν στο τσιγκέλι, σαν ίσκιωμα που αποπατούσε ήτανε, σκιαχήκαμαν και βγήκαμαν πισόκωλα. Ορέ διάολε!... Μεγάλωσα, γέρασα, και κείνη η μυρωδιά ακόμα μου 'ρχεται στη μύτη, μπόχα και ζωκόπα. »

«Δεν τη θυμόμασαν ούτε με όνομα ούτε με δόντια. Όλοι Μαλέκω τη φωνάζαμαν γιατί φαίνινταν γριά. Μάνα της μάνας, τι έβρισκε και μας τάζιζε, τόσοι νομάτοι, και δε μας είχε αφήσει να πεθάνουμε!... Έρχονταν από τον μπαξέ, μ' ένα πράσο, δυο κρεμμύδια, κάτι πατάτες, ίσα με γροθιάς μωρού. Μ' αυτά έκανε φαί και τρώγαμε. Ε, τότε μια χεριά λάχανα ανακατεμένα με μπομπότα, πιπεριές, καμιά ντομάτα, δεν έδινε κι ο τόπος! Με το στανιό να γένουν τα κουκιά και τα φασούλια, τους έβγαине η ψυχή των γυναικών• και πάλι καλά, άλλοι δεν είχανε τίποτα.

«Έστρωνε ένα σάισμα καταής, τη βελέντζα αποπάνω και κοιμόμασαν στη σειρά• εγώ απ' τη μία, στη μέση η Μαλέκω, κι οι μικρές απ' την άλλη. Κουβαριασμένα εκεί, κώλο με κοιλιά, και τα κεφάλια μέσα να μάζουμε ζέστα με χνότο και κλανιά. Κάθε πρωί άπλωνα το χέρι και την αγκάλιαζα – ζει ή πέθανε τη νύχτα απ' τον καημό της που είχε πεθάνει ο γιος της; Ζει! Μου 'πιανε το χέρι, το φίλαγε και μου το κράταγε. Έβγαζα το άλλο απ' όξω και πασπάτευα τη βελέντζα. Κι ανάλογα τη διάθεση του Θεού, που έρχονταν μαζί με το ανεμοδούρι νυχτιάτικα ανάμεσα απ' τα πέτραβα της σκεπής, έβρισκα τότε βροχή, τότε χιόνι και τότε σκέτο κρύο.

«Κρέμαγαν τα κυδώνια και τα ρόιδα στις γρεντές, για όταν θα 'πεφταν οι άσπρες οι μύγες! Τα σύκα δεν προλάβαιναν, τα τρώγαμαν, όλα τα παιδιά κρεμασμένα απ' τις συκιές, σαν Ισκαριώτες. Αυτά που μάζευαν η μάνα και η Μαλέκω δεν τα πειράζαμαν. Τα στέγγωναν στον ήλιο και κατόπι τα αρμάθιαζαν και τα κρέμαγαν κι αυτά, για όταν θα 'ρχονταν οι άσπρες οι μύγες. Εμείς, όλο τον καιρό με τα μάτια κολλημένα στις γρεντές, μέχρι να γίνει το θάμα. "Ένα κυδώνι πήρε να σαπίσει... σάπισε!" Τρέχαμε όλα μαζί να τους το δείξουμε. "Για το, Μαλέκω! Το βλέπεις εκείνο που σάπισε; Να το φάμε!" "Να το φάμε ψυχούλες μου, να το φάμε!" Το καθάριζε, μας το μοίραζε κι έτρωγε το σάπιο. "Μην πάει χαμένο, ψυχούλες μου, δεν πειράζει, δεν έχω δόντια εγώ." Άλλη φορά άνοιγε ένα ρόιδο σ' ένα νταβαδάκι και το ξεσπύριζε, τύχαινε και κανένα χαλασμένο, το ανοίγαμαν, φουσκά μέσα. Όλο το βράδυ κλαίγαμαν και μοιρολογάγαμαν το ρόιδο.

«Εκεί που δεν μας έφταναν τα χάλια μας, είχα βρει κι ένα γατί. Νιάου, νιάου αυτό, το 'χε ισιώσει η πείνα κι ούτε κουνιόνταν που πήγαينا• πού θα το πήγαينا κι εγώ; Στη Μαλέκω, που δε μου χάλαινε χατίρι. Μόλις με είδε: "Τι το ήθελες, μωρ' ψυχούλα μου... Βάλτ' του ψια γάλα να φάει." Εκεί που έσκυψε κι αυτό, κλιπ-κλιπ, ορμάει η σκύλα από πίσω απ' την πόρτα και το αρπάζει στα δόντια, γυρνάει το κεφάλι μία, χρακ-πατ, και το πέταξε πέρα! Τρέχω στη θεμωνιά – ξερό το γατί μα το γάλα στο στόμα... Πρώτη πληγή βαθιά, την έχω ακόμα... Μωρέ, πώς πετάχτηκε η σκύλα, ούτε προλάβαμε να τη δούμε, αστραπή χρακ-πατ! Το τίνανε κι έφαγε το γάλα. Κι η Μαλέκω άιντε να με παραγορήσει μετά: "Τι το ήθελες, μωρ' ψυχούλα μου. Τι το ήθελες;"

«Ένα πρωί, θυμάμαι, βγάζω το χέρι και πιάνω, τόσοσο το χιόνι στη βελέντζα! "Χιόνι, χιόνι", βγήκαμε όξω όλα τα χέρια, μαζί και της Μαλέκω, σαν τις ξόβερνες, να κάτσουν πάνω μας οι νιφάδες που έμπαιναν απ' τη σκεπή. "Για κι οι μύγες οι άσπρες έφτακαν, ψυχούλες μου... Καλώς τες, καλώς τες!"»

* **Διήγημα της Τασίας Βενέτη, από τη συλλογή "ΤΟΥ ΧΙΟΝΙΟΥ", εκδόσεις Ροδακί. Μικρά αφηγήματα από τα χωριά της Μουργκάνας**

ΤΟ ΙΓΜΕ ΑΠΟΔΙΔΕΙ ΤΙΣ ΚΑΤΟΛΙΣΘΗΣΕΙΣ ΣΕ ΕΠΑΝΑΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ

Το μεγαλύτερο ποσοστό των κατολισθήσεων που εκδηλώθηκαν ανά την επικράτεια τις τελευταίες ημέρες οφείλεται σε επαναδραστηριοποίηση παλαιότερων φαινομένων, αποφαινεται το Ινστιτούτο Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών και Μελετών σύμφωνα με τις αυτοψίες των επιστημόνων του. Όπως αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση, στη Δωδώνη τα περισσότερα κατολισθητικά φαινόμενα αφορούν το οδικό δίκτυο και σε συνεργασία με τις τεχνικές υπηρεσίες της Περιφέρειας Ηπείρου γίνεται προσωρινή αποκατάστασή του. Στην πόλη των Ιωαννίνων οι πλημμύρες έπληξαν τις ίδιες περιοχές το 2010. Το Ινστιτούτο λέει πως «η αποστράγγιση γίνεται κυρίως από την τάφρο Λαψίστας μέσω φυσικής απορροής προς τον ποταμό Καλαμά, καθώς και από το σύστημα καταβοθρών, οι οποίες βρίσκονται περιφερειακά της πόλης» και προτείνει «τη διατήρηση της παροχευτικής ικανότητας των καταβοθρών με την κατάλληλη διαμόρφωση και καθαρισμό της περιβάλλουσας περιοχής».

Ατέλειωτο μοιρολόι για το Γεφύρι της Πλάκας

Από στόμα σε στόμα διαδόθηκε το κακό μαντάτο, η πτώση του ιστορικού γεφυριού της Πλάκας. Η πρωτοφανής βροχόπτωση που έπεσε πρόσφατα στην περιοχή των Τζουμέρκων, πέρα από τις άλλες καταστροφές προκάλεσε και την κατάρρευση του γνωστού γεφυριού της Πλάκας. Βέβαια το γεφύρι δεν έπεσε μόνο από το πολύ νερό του ποταμού αλλά συνετέλεσαν και άλλοι παράγοντες και κάποτε θα πρέπει να ζητηθούν ευθύνες για την εγκατάλειψη και καταστροφή ενός τέτοιου μνημείου, από όλους τους υπευθύνους, συλλόγους, δημάρχους, περιφερειάρχες και Υπουργείο πολιτισμού. Το γεφύρι της Πλάκας ήταν ένα πέτρινο τοξωτό γεφύρι στον Άραχθο ποταμό στην περιοχή του Δήμου Πραμάντων, σε απόσταση 50 χιλιομέτρων από τα Γιάννενα και ένωνε τους νομούς Ιωαννίνων και Άρτας. Ήταν μονότοξο με άνοιγμα καμάρας 40 μέτρα, ύψος 19 μέτρα και με άνοιγμα στην κορυφή 3,2 μέτρα. Θεωρούνταν το μεγαλύτερο μονότοξο γεφύρι των Βαλκανίων. Κτίστηκε το 1866 με πρωτομάστορα τον Κων/νο Μπέκα από τα Πράμαντα. Τα χρήματα για το χτίσιμο (180.000) οθωμανικά γρόσια διατέθηκαν από το Λούλη και συνδρομές κατοίκων από τις γύρω περιοχές. Το γεφύρι της Πλάκας ήταν μοναδικό μνημείο. Όπως όλα τα πέτρινα γεφύρια εκείνη την εποχή, κτίστηκε μέσα σε ένα καλοκαίρι. Το χειμώνα λάξευαν τις πέτρες. Ο πρωτομάστορας Κώστας Μπέκας ήταν γνωστός για τις ικανότητές του. Λίγο καιρό μετά το χτίσιμο, πέρασαν από την περιοχή οι Γάλλοι μηχανικοί που κατασκεύαζαν τον Ισθμό της Κορίνθου. Εντυπωσιάστηκαν τόσο που ζήτησαν να τον γνωρίσουν και του έκαναν δώρο μια κορδέλα μέτρησης. Το γεφύρι για 15 χρόνια από την κατασκευή του ως το 1881 που απελευθερώθηκε η Άρτα από τους Τούρκους και τα περισσότερα χωριά της περιοχής, λειτούργησε ευεργετικά για τους Τζουμερκιώτες. Όταν τα σύνορα της Ελλάδας είχαν οριστεί στον ποταμό Άραχθο, οι Τούρκοι είχαν δημιουργήσει αρκετά προβλήματα και η χρήση της γέφυρας κατέστη προβληματική και σχεδόν αδύνατη. Από το 1881 έως το 1912 στο σημείο του γεφυριού λειτουργούσε τελωνειακός σταθμός. Για το γεφύρι της Πλάκας δημιουργήθηκε και δημοτικό τραγούδι.

Ανάθεμά σε 'Πιτροπή και συ βρε Κουμουνδούρε με το κακό που κάματε στην Άρτα, στα Τζουμέρκα, το σύνορο που βάλατε στις Άρτας το ποτάμι, κλείστηκ' η Άρτα κλείστηκε, κλείστηκε το τζουμέρκο, θα στηρηθή και το ψωμί, που νάβρει να δουλέψι; Ο κάμπος έμ'νε στην Τουρκία και τα καλά λιβάδια, το βιό όλο και χάνεται, σ' αγριδιά βοσκοτόπια...

Κατά τη διάρκεια της γερμανικής κατοχής, το γεφύρι έδινε διέξοδο στους κατοίκους των χωριών, ενώ διευκόλυνε και τις αντιστασιακές οργανώσεις. Οι Γερμανοί, προσπάθησαν να το καταστρέψουν προκαλώντας σοβαρή ζημιά. Σε κοντινή απόσταση από το γεφύρι βρίσκεται το χάνι που υπεγράφη το "Σύμφωνο της Πλάκας" μεταξύ Ε.Δ.Ε.Σ. και Ε.Λ.Α.Σ. Το πόρισμα των ειδικών επιστημόνων από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ), αναφέρει σύμφωνα με δημοσιεύματα του τύπου ότι οι "κλυδωνισμοί που προκλήθηκαν από την ωστική δράση του ποταμού επί του ανατολικού βάθρου, το οποίο είχε επί χρόνια υποσκαφεί στο θεμέλιό του, είχαν ως αποτέλεσμα να καταρρεύσει αρχικά το μεσαίο τμήμα του μεγάλου τόξου (βάρους περίπου 300 τόνων) και στη συνέχεια το ίδιο το ανατολικό βάθρο, μαζί με το μέρος του τόξου συνολικού βάρους 1.200 τόνων. Επιπλέον σε απόσταση μικρότερη του ενός μέτρου από το ανατολικό βάθρο είχε αναπτυχθεί πλάτανος με διάμετρο κορμού 60 εκατοστών και το έδαφος μεταξύ του δένδρου και του βάθρου είχε διαβρωθεί".

(Εβδομη συνέχεια. Συνέχεια του κεφαλαίου II. Η εγκατάσταση του χωριού Συνέχεια του μέρους 3. Νέοι αγώνες)

Ολίγα τινά για τον Χασάν Πιλιάφη

Αυτός, επί τρία έτη είχε γίνει η γάγγραινα του χωριού μας. Ο Χασάν Πιλιάφης γεννήθηκε εις το Καλυβάκι, συνομηλικός μου, υιός του Μπράμη Πιλιάφη. Παιδίοθεν ήρχετο και εφοιτούσε εις το σχολείον μας με άλλα 7-8 παιδιά από το Καλυβάκι. Ο πατέρας του, πλουσιότατος αγάς, κατείχε περί τα 150 στρέμματα καλλιεργούμενων χωραφιών, περί τα 200 ελαιόδενδρα, ελαιοτριβείον και λειβάδι εις Μπότσικα και εις Μιχάλιαρη. Είχε την θέλησιν ο πατέρας του, να τον μάθει γράμματα και να τον στείλει σε ανώτερα Σχολεία στα Γιάννενα, σε Τουρκική Σχολή και ακόμη ψηλότερα. Πράγματι ο Χασάν ήτο πολύ επιμελής στα γράμματα, είχε επίδοση στα Ελληνικά άριστη, προφορικά και γραπτά! Πολλές φορές ερχόταν στη Σίδηρη ο πατέρας του με διάφορα δώρα, χαλβά (σαπούν χαλβά), αγλάδια, καρύδια και διάφορα άλλα για τον δάσκαλο, τον Τσακογιάννη είχαμε τότε από το Γηρομέρι, καθώς και σ' εμάς τα μεγάλα παιδιά που βοηθούσαμε τον Χασάν στην ανάγνωση και γράψιμο. Και είχε ο Μπράμης μανία να ακούει το πολυχρόνιον του Σουλτάνου Χαμήτ¹ που εψάλλαμε εις το τέλος της απόλυσης² και είχε ως εξής: «Πολυχρόνιον ποιήσαι Κύριος ο Θεός τον Μεγαλειότατον και Κραταϊότατον Σουλτάν Αβδούλ Χαμήτ Χαν Εφέντη μας, Κύριε φύλαττε αυτόν εις πολλά έτη». Και ενθουσιασμένος στο τέλος έλεγε στο δάσκαλο, «ας σχολοούν δάσκαλε»³.

Αφού ο Χασάν ακολούθησε επί τρία πλήρη σχολικά χρόνια στο σχολείο μας και συνήθισε να διαβάζει και να γράφει πολύ καλά, μάλιστα ο Τσακογιάννης μας είχε μάθει να γράφωμε και σε Λατινικό αλφάβητο, μετά το σχολείο μπλέχτηκε σε όχι καλές παρέες, άρπαξε ντουφέκι και μας επισκέπτετο στο χωριό, όχι όπως ήταν ο μαθητής Χασάνης, ο οποίος ήτο υποδειγμα μαθητού και νέου. Βέβαια μεγάλωσε, έφηβος πλέον κατά τα έτη 1908-1909 και έχοντας παρέα και άλλους, έκανε απειλές και πιέσεις. Και ζητούσαν χρήματα από Παπασταύρο, Βαγγέλη Λάγκαρη και άλλους και τελικά πίεζε να μαζέψει υπογραφές από τους χωργιανούς για να επικαθίσει βιαίως ως μπεκτοής⁴ στο χωριό μας. Μια ημέρα, συνοδευόμενος από έναν Μπίντο Μπινόζη από Βρατίλα⁵, έφθασε στη Μουχαμέτλια⁶ και είχε μαζί του το συμφωνητικό με λίγες υπογραφές Σιδηριτών και ζήτησε από τον πατέρα μου που δούλευε εκεί, να βάλει κι αυτός την υπογραφή του. Ο πατέρας έφερε αντιρρήσεις και του έλεγε ότι γι' αυτόν που είναι ένας αξιόλογος αγάς ήταν υποτιμητικό να γίνει μπεκτοής κ.λπ. Αγριεμένος ο Χασάν του λέει:

-«*Άκουσε Κωσταντή, εγώ ήρθα εδώ ή να υπογράψεις ή μαζί με τον Μπίντο σε ρίχνωμε στο ποτάμι και άντε κατόπι να σε γυρεύουν οι δικοί σου.*» Και αφού έγενεψε στον Μπίντο τον άρπαξαν χέρια και πόδια και χτυπώντας τον με πλατανόφυλα, αποπειράθηκαν να τον πάνε στον Καλαμά, δίπλα εκεί. Έτσι πήραν την υπογραφή του.

Κατά το 1910, ο Νικόλας Αργύρης είχε πουλήσει κάποιο χωράφι στη Μάλια στον Αντώνη Στραβέλη, το έμαθε ο Χασάνης ότι ο Νικόλας είχε πάρει κάπου 10 ναπολεόνια χρυσά και του ζήτησε να του δώσει τα 5, δήθεν δανεικά. Ο Νικόλας δεν του έδωσε, αρνήθηκε έντονα και διέδωσε ότι ο Χασάνης τον κάνει εκβιασμό. Το έμαθε αυτό ο Χασάνης και το έφερε βαρέως ως προσβολήν και επεζητούσε εκδίκηση κατά του Νικόλα. Κατά μήνα Νοέμβριον του αυτού έτους (1910), έρχεται οπλισμένος ο Χασάνης στην πόρτα του Νικόλα και άρχισε να πυροβολάει προς την Κρεβάτα⁷ του Νικόλα με το πιστόλι «Καραντάγ». Ακούσαμε με τη μάνα μου τους πυροβολισμούς και τις βρισίες του Χασάνη και από μέσα τον Νικόλα αλλά και της Κωσταντώς, «*φεύγα σιοκόλι από την πόρτα μας, θα σου ανοίξωμε το κεφάλι*» και έβαζε ακατάπαυστα κι ο Νικόλας από μέσα με ένα τουφέκι «Σισανέ»⁸ και όπως κατάλαβε η μάνα μου, έριχνε και η Κωσταντώς με ένα πιστόλι. Η μάνα μου πήρε απόφαση και ζύγωσε το Χασάνη, «*Να σου πάρω το κακό, φεύγα*», βγήκα κι εγώ, τον καλμάραμε και έκανε να φύγει. Αλλά ακούγοντας τις βρισίες του Νικόλα και της γυναίκας του, πάει πίσω από το εικόνημα του Αϊθανασίου και άρχισε πάλι να πυροβολεί προς τα παράθυρα του σπιτιού του Νικόλα με το «Γκρα»⁹ του, σωστή μάχη, γκρας απ' εδώ, Σισανές και πιστόλι απ' εκεί ο Νικόλας και η Κωσταντώς. Κατέβηκαν στη γειτονιά μας αρκετοί γέροντες να κατευνάσουν τον Χασάνη και τον έμπασαν στο σπίτι μας και με πολλά κοπλιμέντα τον κάλμαρα, ενώ την ίδια στιγμή μπήκαν μερικοί και στο Νικόλα, που τον ησύχασαν κι αυτόν. Ο Νικόλας έφυγε ύστερα από ολίγες ημέρες για την Κων/πολη.

Ιστορία του χωργιού Σίδερης – Αναμνήσεις

Την ίδια εποχή, ήταν ένας Καλυβακιώτης από τη γειτονιά «Βαλανιδιά», λεγόμενος Χαϊρεντίν Σούλιος, ο οποίος ήταν λιποτάκτης από τον Τούρκικο στρατό και είχε εξελιχθεί σε ζωοκλέφτη στην περιοχή. Ο Χασάνης είχε προηγούμενο με αυτόν και ήθελε να τον ξεκάνει. Ένα βράδυ, κατά Σεπτέμβριον 1910, κάποιοι βαλτοί από το Χασάνη, μέθυσαν αυτόν τον Χαϊρεντίν εδώ στο χωργιό και νύχτα τον κατεβάζουν στο δρόμο για τις Μπρινίες. Μόλις έφθασαν στη μπρίνια του Νικόλα παπά και κάτω από μια ελιά δική μας και άλλη του Παπασταύρου, τον σκότωσαν. Την άλλη ημέρα το πρωί πήγε ο μακαρίτης ο Δημήτρης Νέτσης, γυρεύοντας το λόγο του, είδε από απόστασιν ξεπλυμένον άνθρωπο, αλλά δεν κατάλαβε ότι ήταν σκοτωμένος, νόμισε ότι εκοιμάτο. Μετά από μια ώρα πέρασε εκεί ο Μιλτιάδης Τσούλης, που πήγαινε στον Καλαμά για να τοποθετήσει κοφίνα για ψάρεμα. Είδη κι αυτός, αλλά κατάλαβε ότι ήταν σκοτωμένος. Τρομαγμένος γύρισε πίσω και πήγε αμέσως στον Κώστα Κολεμάνο, ο οποίος ήταν Μουχτάρης¹⁰ του χωργιού και του είπε ότι βρήκε άνθρωπο σκοτωμένο. Τρέχει τότε ο Μουχτάρης και ο Σπύρος Παπάς που ήταν Αζάς¹¹ για να αναγνωρίσουν ποιος είναι και να ειδοποιήσουν την Αστυνομία στο Φιλιάτι. Το απόγευμα της ίδιας ημέρας πήγαν οι δυο τους στο Φιλιάτι. Εγώ αυτή την ημέρα έσπερνα στις Αρμούσες βρώμη στο χωράφι του Οσμάν Ντερβίση. Γνώρισα από την κουβέντα που άκουσα, ότι ήταν ο Κολιομάνος με το Σπύρο Παπά. Φωνάζω του πατέρα μου που ήταν πιο πέρα, πού πηγαίνουν αυτοί τούτην την ώρα. «*Κάνε τη δουλειά σου εσύ*» μου είπε, «*δρόμος είναι, περνάνε για δουλειές τους*», δεν με άφησε να ρωτήσω και έκανε άσχημα, διότι δεν θα πάθαινα τον φόβο και τον ψυχικό κλονισμό τον οποίο έπαθα αργότερα. Σε καμιά ώρα αργότερα, έφυγε ο πατέρας για το χωργιό, εγώ παρέμεινα πίσω, να ξεκουραστούν τα βόδια, να τα ποτίσω και μετά να φύγω, όπως κάναμε τακτικά. Μόλις έφθασα στο σπίτι του Σελήμ Ντερβίση, το οποίον είναι απέναντι από το σπίτι του Αναστάση Φιλίου, με φωνάζει η γυναίκα του Σελήμ από το παράθυρο και μου λέει αποτόμως: «*Πώς μο Σωτήρη το κάνασαν αυτό, εσύ κι ο πατέρας σου, που μάθαιναν και είδαταν σκοτωμένο τον Χαϊρεντίν στο αλώνι σας και δεν δώσαταν χαμπέρι στον εξάδελφό του τον Οσμάν Αρίφη; Μεγάλο κακό, διαδόθηκε σε όλο το Καλυβάκι ότι σκοτώθηκε στο Αλώνι του Κούκουρη*...» Εγώ τάχασα, εκείνη την ώρα δεν ήξερα τι να της απαντήσω. «*Όχι μο κυρά, της λέγω, μείς δεν έχομε αλώνι, λέμε ένα μέρος αλώνι, όχι όμως κοντά στο σπίτι, είναι μια ώρα μακριά*». Και όπως γύρισα το βλέμμα μου προς το Μελίσισι, βλέπω περί τους 50 αγάδες τον φέρνανε προς τα κάτω. Τώρα τι να κάνω; Είχα και τα βόδια. Θα τραβήξω είπα το δρόμο μου και ό,τι είπε ο Θεός. Αφού έφθασα στην τελευταία ελιά του Μεχμέτ Χασάνη, τους αντίκρισα, αλλά κανένας δεν μου μίλησε. Εγώ, από την ώρα που μου μίλησε η γυναίκα του Σελήμ, έως την ώρα που συναντήθηκα με αυτούς, δεν είχα αίμα απάνω μου. Κάποιος από αυτούς είχε μείνει παραπίσω, ήταν ο Σελήμ Ντερβίσης και είπα με το νου μου, τώρα θα μάθω τι μας σκάρωσαν, είχα αποκρουσταλλώσει γνώμη ότι αυτοί που τον σκότωσαν, τον έρριξαν κάτω στον κήπο του σπιτιού μας, ο οποίος έχει μεγάλη έκταση.

Αυτά συλλογιζόμου έντρομος, όταν πλησίασε ο Σελήμης με χέρια γιομάτα αίματα, όπως είχε λάβει μέρος για να τοποθετήσουν το θύμα στο ξυλοκρέβατο.

-«*Αζάμ Χαϊρ Ολσούν Σωτήρη*»¹²

-«*Πολλά χρόνια της αφεντιάς σου Σελήμ Αγά*».

-«*Τε έχεις γίνει μο Σωτήρη; Σκιάχτηκες ασφαλώς*», μου είπε. Αφού του διηγήθηκα την κουβέντα με τη γυναίκα του και για αλώνι μας δήθεν,

-«*Δίκηο έχεις. Τώρα παιδί μου, μου λέγει, θα χαλάσωμε τη φιλία και θα γίνωμε σαν την Κώτσικα με την Πλεσίβιτσα*»¹³.

-«*Όχι Σελήμ Αγά*», του απαντώ, «*δεν μπορεί να είναι από Σίδηρη σκοτωμένος ο Χαϊρεντίνης. Άσε αυτή την κουβέντα, μοναχά να μαζεευούμε κάμποσοι από τη Σίδηρη και από το Καλυβάκι να βρούμε μονασίπια*»¹⁴, να μη γίνουν μεγάλα κακά». Αυτός θυμωμένα απαντάει:

-«*Είναι από τη Σίδηρη σκοτωμένος, βαλαϊ μπλαϊ, Σωτήρη*». Τι να του απαντήσω;

-«*Α, Σελήμ! Ο Θεός είναι μεγάλος και θα βρεθεί όποιος ήταν και θα πάθει αυτός και όχι όλο το χωριό*». Με την κουβέντα που κάναμε, φάνηκε ότι καλμάρησε ολίγον, μου είπε και σε ποιο μέρος βρήκαν το θύμα, αποχαιρετιστήκαμε ομαλά.

Έφτασα στο σπίτι όπου η ανησυχία τους είχε φθάσει σε απελπισία για τη ζωή μου. Την άλλη ημέρα έφθασε στο χωριό η Τούρκικη δικαστική Αρχή με γιατρό το Νικολάκη, πενθερό του Δονάτου Σπανόπουλου, και ήθελε να ξεθάψουν τον νεκρό για να προβούν σε νεκροψία. Πήραν καταθέσεις των δικών του και αρκετών άλλων. Μετά μία ή δύο ημέρες ήλθε στο χωργιό ένας Αντισταγγελεύς Τουρκοκρητικός, γνώστης άριστα της Ελληνικής γλώσσας, να ενεργήσει ανακρίσεις για τον φόνον, αλλά και για τον Χασάν Πιλιάφη, για τον οποίον υπήρχαν πολλές υπόνοιες, διότι, όπως ελέγετο, ο Χασάνης καιροφυλακτούσε για να τον ξεκάνει, το είχε διαλαλήσει μάλιστα εις πολλούς στο χωργιό και σε ορισμένους Καλυβακιώτες.

Μετά την πτώση της απολυταρχίας της Τουρκίας με το κίνημα των Νεοτούρκων, ανεψύη η Αλβανική προπαγάνδα, εις την οποίαν έλαβε μέρος ως θερμός οπαδός και κήρυκας υπέρ μιας Ανεξάρτητης Αλβανίας και ο Χασάν Πιλιάφης, ο οποίος υποστήριζε και την Λατινική γραφήν και όχι την Αραβική των Τούρκων. Φανταστήτε, ότι αυτός ο τρισκατάρατος άνθρωπος είχε στιχουργήσει ένα ποίημα που το έγγραφε με λατινικούς χαρακτήρες στα Αλβανικά σε ένα βιβλιαράκι, όπου το είχε γραμμένο και ελληνικά και μου το είχε δείξει το 1904.

-«*Τα γραφτά είν' Αλβανικά, δεν είναι Αραβικά, αυτοί που λένε για το Κοράνι, ας ρωτήσουν τον Χασάνη*», κάπως έτσι το έγγραφε. Ο Χασάνης έφερενε γύρω στο χωριό μας από το 1909 έως το 1911, θα χρειάζονταν πολλές σελίδες για να ιστορήσουμε τις ανομίες του. Αλλά κατά το 1912 τον εξέκαναν από τη Σίδηρη τα παιδιά του Μάλκο Μέρου, ο Κούπτες και οι άλλοι και ανέλαβαν αυτοί το μπεκσηλικό του χωργιού, μέχρι την πτώση των Ιωαννίνων στις 23 Φεβρουαρίου 1913. Ο δε Χασάνης έφυγε στην Αλβανία, πήρε μαζί του και έναν εξωμότη από το Μαλούνι, ο οποίος από Γεώργιος Καμένος, μετονομάστηκε εις Σκενδέρην.

...Συνεχίζεται

Ο Ιστορών και ο Γράφων
Σωτήριος Κων. Κολιούσης
Μάρτιος 1963

1. Αμπντούλ Χαμίτ Β' ή Αβδούλ Χαμίτ Β' (τούρκικα:II Abdülhamid). Ήταν ο 35ος Σουλτάνος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και έφερε επίσης τον τίτλο του Χαλίφη. Στο θρόνο από 1876-1909.

2. Απόλυση = Εδώ με την έννοια του τέλους της σχολικής μέρας «Απόλυκε το σχολείο». Στην Τουρκοκρατία, στο τέλος της σχολικής μέρας τα παιδιά πριν φύγουν, έψαλαν το πολυχρόνιον του Σουλτάνου

3. ask olsun (τούρκ) Ευχή: καλότυχος

4. Μπεκτοής και Μπεκτής = Ο φύλακας, φρουρός, κυρίως αγροφύλακας. (Ετ. Τουρκ. bekçi). Γεωργίου Αν. Κολιούσης: Απάνθισμα Θεσπρωτικού Γλωσσικού Ιδιώματος (Ντοπιολαλιάς))

5. Βρατίλα= Ο σημερινός οικισμός Δίλοφο, πέρα από την Κορύτιανη

6. Περιοχή στον Μακρύκαμπο, στην αριστερή όχθη του Καλαμά, όπου οι Κουκουραίοι είχαν κτήματα

7. Κρεβάτα = -η- Σκεπαστή βεράντα, σε ανώγειο χώρο του σπιτιού. (αρχ. κρέβατος). Γεωργίου Αν. Κολιούσης: Απάνθισμα Θεσπρωτικού Γλωσσικού Ιδιώματος (Ντοπιολαλιάς))

8. Σισανές = (τουρκ şişane) εμπροσθογεμές ραβδωτό οθωμανικό τουφέκι με εξαγωγή κάννη.

9. Γκρας = Τυφέκι Γκρα (γαλλικά Gras), μακρύκαννο τυφέκιο τεζικό

10. Μουχτάρης = -ο- Ο πάρεδρος του χωριού, επί Τουρκοκρατίας (Ετ. Τουρκ. muhtar). Γεωργίου Αν. Κολιούσης: Απάνθισμα Θεσπρωτικού Γλωσσικού Ιδιώματος (Ντοπιολαλιάς))

11. Αζάς = -ο- 1. Μέλος ενός συμβουλίου, συλλόγου ή δικαστηρίου στην Τουρκική Αυτοκρατορία. 2. Τίτλος δημογερόντων κατά την Τουρκοκρατία. (Ετ. τουρκ. aza). Γεωργίου Αν. Κολιούσης: Απάνθισμα Θεσπρωτικού Γλωσσικού Ιδιώματος (Ντοπιολαλιάς))

12. Να μην σε πάρει το βράδυ Σωτήρη

13. Είχε προηγηθεί ανοιχτός πόλεμος μεταξύ τους, με θύματα και από τις δυο πλευρές. (Πλεσίβιτσα= το χωριό Πλαίσιο)

14. μονασίπι= συμβιβασμός

Εξόρυξη υδρογονανθράκων στην Ήπειρο

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛ. 1

μόνο υποχρέωση, αλλά έχει και καθήκον να διαφωτίσει τους συμπατριώτες μας, αφού δεν προηγήθηκε καμία ενημέρωση σε προκαταρκτικό στάδιο και τα ερωτήματα είναι πολλά, τα οποία απευθύνουμε και στους εισηγητές μας για τοποθέτηση, όπως:

1. Είναι βέβαιο ότι από την εξόρυξη υδρογονανθράκων θα υπάρξει προστιθέμενη αξία; Διασφαλίζεται από την σύμβαση ότι την προστιθέμενη αξία στο μεγαλύτερο ποσοστό θα την καρπυθεί ο λαός μας και η δική μας περιφέρεια, ή η σύμβαση περιέχει λεόντειες, θηριώδεις και αρπακτικές διατάξεις υπέρ της αναδόχου εταιρείας;

2. Έχει βάση η κυρίαρχη αντίληψη που υπάρχει, ότι παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στην περιοχή μας, θα αποφέρει πολλαπλά οφέλη στην τοπική κοινωνία και στον ελληνικό λαό ευρύτερα;

3. Τι γίνεται με τις ΑΟΖ που είναι ένα ζήτημα με γεωπολιτικές διαστάσεις;

4. Ποιο κρατικό πλαίσιο συμμετοχής και ελέγχου υπάρχει στην έρευνα και την εξόρυξη που θα πραγματοποιήσει η ανάδοχος εταιρεία που να προσσπίζει και να κατοχυρώνει τα συμφέροντα του λαού μας; Υπάρχει μηχανισμός που να ελέγχει την ποσότητα της εξόρυξης;

5. Διασφαλίζει η σημερινή δημόσια υποδομή και η πολιτική κατεύθυνση την αξιοποίηση του εγχώριου ορυκτού πλούτου καθώς και την άσκηση των εθνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων προς όφελος της λαϊκής κυριαρχίας;

6. Πώς και με ποιο μηχανισμό θα παρακολουθήσει η τοπική κοινωνία την προστασία του περιβάλλοντος, των βοσκοτόπων, του υδάτινου δυναμικού αλλά και την προστασία του τουρισμού; Πως θα προστατευτούν οι αρχαιότητες της περιοχής μας και ποια μέρη μας έχει ληφθεί γι' αυτές;

7. Είναι αλήθεια ότι μετά από οχτώ χρόνια θα αρχίσουν να εισρέουν τα πρώτα χρήματα στην τοπική κοινωνία;

8. Από τη διεθνή εμπειρία υπάρχουν παρόμοιες συμβάσεις και σε άλλα κράτη. Διασφαλίζει η δικιά μας σύμβαση ό,σα διασφαλίζουν άλλες χώρες;

9.Τι μισθώματα εξασφαλίζουν άλλες χώρες; Και τι φερολογία επιβάλλουν;

10. Θα μπορούσε μια διαφορετική σύμβαση, για παράδειγμα μια σύμβαση διανομής της παραγωγής αντί της σημερινής σύμβασης μίσθωσης να διασφαλίσει μεγαλύτερο όφελος για την περιοχή και τους κατοίκους της Ήπειρου, αλλά και γενικότερα του συνόλου της χώρας;

11. Ποιες προϋποθέσεις και δεσμεύσεις θα ήταν αναγκαίες ώστε η αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου να συμβάλει ουσιαστικά στην ικανοποίηση των αναγκών της χώρας μας και του λαού μας;

Κυρίες και κύριοι,

Αγαπητοί συμπατριώτες

Η εκμετάλλευση του ορυκτού πλούτου της ιδιαίτερης πατρίδας μας, μιας από τις φτωχότερες περιφέρειες της Ε.Ε., αν όχι η πιο φτωχή, αποτελεί για μας πρώτη προτεραιότητα, στα πλαίσια όμως της ισόρροπης ανάπτυξης.

Τα παραπάνω ερωτήματα απασχόλησαν σε πολλαπλές συνεδριάσεις και επαφές το διοικητικό μας συμβούλιο και περιμένουμε να ριχτεί άπλετο φως στα ερωτήματά μας αυτά, αλλά και σε άλλα ζητήματα από τις παρεμβάσεις των εκλεκτών ομιλητών μας.

Βεβαίως το μεγάλο αυτό θέμα δεν είναι δυνατόν να εξανληθεί σε μια ημερίδα. Το ΔΣ της ΠΣΕ με βάση τον αποψινό μας διάλογο, θα εξετάσει την παραπέρα πορεία των ενεργειών μας, με γνώμονα πάντοτε τη διασφάλιση του μέγιστου οφέλους για την ήπειρο και τους Ηπειρώτες.»